

9 ΕΥΡΩΠΗ

Ενωμένοι για την κρίση
Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ η οποία επετεύχθη κατά τη Σύνοδο Κορυφής της ΕΕ την περασμένη εβδομάδα παραμένει σε ισχύ, αλλά απαιτεί την πλήρη δέσμευση των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλώνει ο υπουργός Εξωτερικών της Γερμανίας Γκίντο Βεστερβέλε.

9 ΚΟΣΜΟΣ

Υποβάθμιση προβλέψεων
ΣΤΗΝ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ επί τα χείρω των προβλέψεών του για την ανάπτυξη στις ΗΠΑ προχώρησε το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Υποβαθμίζει τις προβλέψεις του για την ανάπτυξη στο 2% για το 2012 (από 2,1%).

9 ΕΛΛΑΔΑ

Αυστηρό πλαίσιο προσλήψεων
Ακόμα πιο αυστηρό γίνεται το πλαίσιο των προσλήψεων στο Διόμοιο για φέτος, καθώς στις προθέσεις της κυβέρνησης είναι να επεκτείνει την εφαρμογή του κανόνα της μιας πρόσληψης για κάθε δέκα αποχωρήσεις και για το 2012.

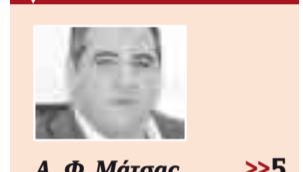

Ο Οικονομικός φιλελεύθερος
ΕΒΔΟΜΑΔΑ 2 - 8 ΙΟΥΛΙΟΥ 2012

Table with market indicators: ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ, ΔΟΛΑΡΙΟ, ΓΕΝ, ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ, ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤ., ΚΙΝΕΖΙΚΟ ΓΟΥΑΝ, ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ (ΙΟΝ.), ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ (Ν.Υ.), ΧΡΥΣΟΣ (Ν.Υ.), ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ, DOW JONES, FTSE-100 LON., ΝΙΚΚΕΙ 225, EURONEXT 100.

Τώρα θα μιλήσουν οι αριθμοί
> Η απογραφή της Τρόικας τελείωσε τώρα τα δύσκολα

ANALYSEIS

Α. Φ. Μάτσας >>5
Η τεραστία πρόκληση της Κυπριακής Προεδρίας

Ιωσ. Ιωσήφ >>2
Η Προεδρία μπορεί να έχει οφέλη για την Κύπρο

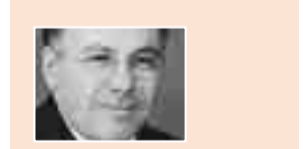
Μ. Μαυρίδης >>5
Ας μετατρέψουμε την κρίση σε ευκαιρία

Δρ. Ι. Βιολάρης >>11
Το δίλημμα: Μηχανισμός ή διακρατικό δάνειο;

Χρ. Νεοκλέους >>11
Απάτη και παραποίηση οικονομικών καταστάσεων

Γ. Κουκούνης >>11
Διόρθωση κτηματολογικού αρχείου

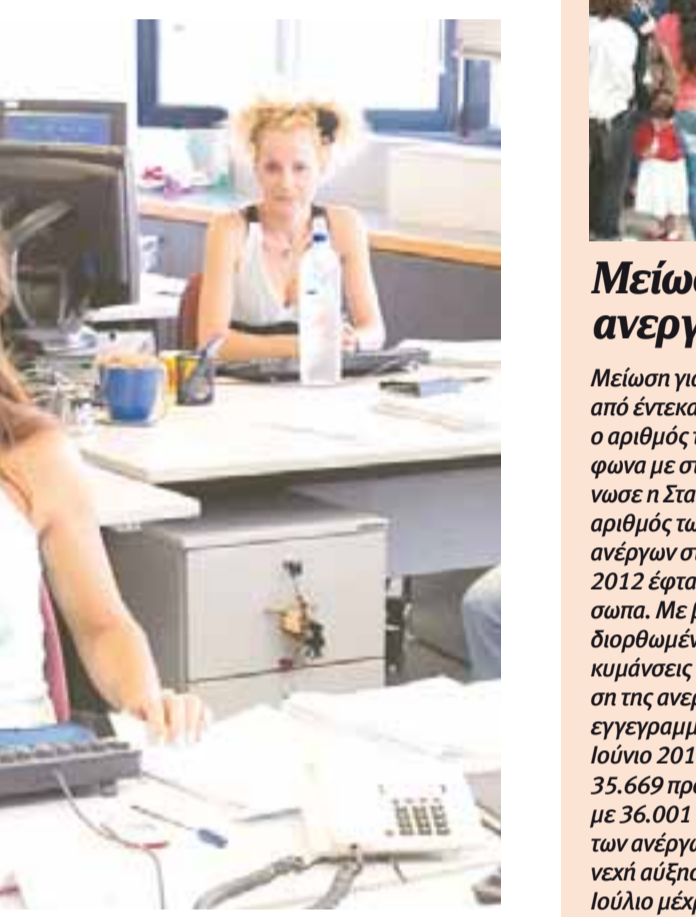
Α. Λοΐζου >>11
Δεν υπάρχει αγάπη για τον τόπο, από τα κόμματα

Μετά από μια εβδομάδα θα αρχίσουν να τρέχουν τα πιο σπουδαία με την Τρόικα αφού τα στελέχη της κάνουν την απογραφή της κατάστασης από τους αριθμούς και τα δεδομένα που συγκέντρωσαν από την Κύπρο. Στις βαλίτσες τους οι 30 τεχνokrάτες της Τρόικας κουβαλούν σημειώσεις, δημοσιονομικά και τραπεζικά στοιχεία, αντιδράσεις, έκοντες αποκτάει συμβάσεις και αντιπάλους με τον κύκλο επαφών στην Κύπρο. Η κοστολόγηση των χρηματοδοτικών αναγκών του κράτους και οι ανάγκες κεφαλαίων που έχουν οι τράπεζες μετά τη διαγνωστική μελέτη από εταιρεία τύπου Black Rock αναμένεται να δείξει τις ανάγκες κεφαλαίων. Όσο πιο μεγάλος βγει ο «λογαριασμός» τόσο πιο επώδυνη αναμένεται να είναι η συνταγή καθώς οι δανειστές σε κάθε περίπτωση θέλουν να διασφαλίσουν ότι θα πάρουν πίσω τα χρήματά τους. Την ίδια ώρα αναζωπυρώνονται οι ελπίδες για δάνειο από τη Ρωσία €5 δις μετά την επίσημη επιβεβαίωση από το ρωσικό υπουργείο Οικονομικών ότι η αίτηση της Κυπριακής Δημοκρατίας εξετάζεται. Η Κύπρος επιδιώκει ένα δεύτερο δάνειο από τη Ρωσία σε λιγότερο από έναν χρόνο για να με-

Κυβέρνηση και συντεχνίες προχωρούν με το ζήτημα της ΑΤΑ

ΣΕ ΣΥΓΚΛΙΝΟΥΣΑ πορεία βρίσκεται η Κυβέρνηση με το συνδικαλιστικό κίνημα για το καυτό ζήτημα της αναδιάρθρωσης της ΑΤΑ με στόχο τη δικαιότερη κατανομή της. Η ερχόμενη εβδομάδα θα είναι καθοριστικής σημασίας για την έκβαση του ζητήματος. Πληροφορίες μας αναφέρουν ότι Κυβέρνηση και συντεχνίες έχουν διανύσει αρκετό δρόμο με παρασκηνιακές και άτυπες διαβουλεύσεις αναζητώντας την κοινή συνισταμένη. Συναφείς πληροφορίες μας αναφέρουν ότι οι ζητούμενοι συνεχίζονται και εντός των προσεχών ημερών, μετά την επιστροφή των εμπλεκόμενων υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Βάσου Σιαρλή και Σωτηρούλας Χαλαράμπους, αντίστοιχα, από το εξωτερικό, θα πραγματοποιηθεί νέα συνάντηση με την ηγεσία του συνδικαλιστικού κινήματος για διαμόρφωση της τελικής πρότασης. Κυβέρνηση και συντεχνίες επιδιώκουν την ταχύτερη ρύθμιση του ζητήματος, πριν την επιστροφή του κλιμακίου των τεχνοκρατών της Τρόικας με τις προτάσεις τους για διαμόρφωση των όρων του μνημονίου. Στόχος της Κυβέρνησης και των συντεχνιών είναι να κλείσουν το επίμαχο αυτό ζήτημα, που περιλαμβάνεται στις εφτά συστάσεις της Κομισιόν, διότι εκτιμάται ότι μια τέτοια εξέλιξη ισχυροποιεί τη διαπραγματευτική θέση της επίσημης πλευράς, αφού θα μπορεί να καταθέσει ενώπιον της Τρόικας τα μέτρα που έλαβε, συμμορφωμένη με τις υποδείξεις της επί του θέματος. Επίσης, η κατάληξη για την αναθεώρηση της ΑΤΑ είναι και οι δυσμενέστερους όρους, που θα πλήξουν το βιοτικό επίπεδο των εργαζομένων, κυρίως των χαμηλομισθίων εισοδηματικών στρωμάτων. Μολονότι η πρόταση-φόρμουλα που είχε καταθέσει ο υπουργός Εργασίας ενώπιον της ηγεσίας του συνδικαλιστικού κινήματος, ΣΕΚ, ΠΕΟ, ΔΕΟΚ, ΠΑΣΥΔΥ, δεν ικανοποίησε και ξεκάθαρα έθεσε θέμα βελτίωσής τους, ωστόσο, μετά και την εκ-

Κυβέρνηση και συντεχνίες προχωρούν με το ζήτημα της ΑΤΑ

δήλωση των προθέσεων της ΟΕΒ και του ΚΕΒΕ για πλήρη κατάργηση του θεσμού, οι συντεχνίες έκαναν δεύτερες σκέψεις και φαίνεται να είναι έτοιμες να μετρίσουν τις επιδιώξεις τους, προκειμένου να διασφαλίσουν την κατοχύρωση του θεσμού. Υπενθυμίζεται ότι η πρόταση της υπουργού Εργασίας προβλέπει την ετήσια καταβολή της ΑΤΑ, κάθε 1η Ιουλίου, ρύθμιση που δεν απορρίπτουν οι συντεχνίες. Όσον αφορά τις προτεινόμενες κλιμακίες διαμορφώνονται ως εξής: μέχρι €2.400-αποζημίωση κατά 100%, από €2.400-μέχρι 50% και πέραν των 4.800-μηνιαία αποζημίωση. Επί των κλιμακίων οι συντεχνίες επιδιώκουν βελτίωσή τους ή ακόμη και αφαίρεση από το καλάθι του τιμαριθμού κάποιων φόρων καταναλώσεως. Αφού διαμορφωθεί η τελική πρόταση για την αναθεώρηση της ΑΤΑ, η Κυβέρνηση θα απευθυνθεί προς τις εργοδοτικές Οργανώσεις, ΟΕΒ και ΚΕΒΕ, για να τις ενημερώσει και να τη θέσει ενώπιόν τους αναμένοντας τις αντιδράσεις των επιχειρηματιών. ΑΝΤΩΝΙΑ ΛΑΜΠΡΑΚΗ >>7

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ

Μείωση ανεργίας
Μείωση για πρώτη φορά μετά από έντεκα μήνες παρουσιάζει ο αριθμός των ανέργων. Σύμφωνα με στοιχεία που ανακοίνωσε η Στατιστική Υπηρεσία, ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων στο τέλος Ιουνίου 2012 έφτασε τα 34.215 πρόσωπα. Με βάση τα στοιχεία διορθωμένα για εποχικές διακυμάνσεις που δείχνουν την τάση της ανεργίας, ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων τον Ιούλιο 2012 μειώθηκε στα 35.669 πρόσωπα σε σύγκριση με 36.001 τον Μάιο. Ο αριθμός των ανέργων παρουσιάζει συνεχή αύξηση από τον περασμένο Ιούλιο μέχρι τον περασμένο Μάιο. Σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2011 σημειώθηκε αύξηση 7.113 προσώπων ή 26,2%. Οι περισσότεροι άνεργοι έχουν ηλικία 30-39 (8.124), ενώ ακολουθούν οι ηλικίες 50-59 με 6.893 άνεργους και οι ηλικίες 40-49-59 με 6.879 άνεργους. Όσον αφορά τη διάρκεια της ανεργίας, οι 12.414 άνεργοι αναζητούν εργασία από 15 μέρες μέχρι 3 μήνες, ενώ για πάνω από δώδεκα μήνες ψάχνουν δουλειά 3.580 άτομα.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Γ. ΧΑΛΑΡΑΜΠΟΥΣ
Να δοθεί προσοχή κατά τη διαπραγμάτευση
Αυτό που η κυπριακή κυβέρνηση μπορεί να δώσει είναι η αξιοπιστία της στην εφαρμογή των συμφωνηθέντων κάτι που η Ελλάδα δεν έκανε, αναφέρει στην συνέντευξή του στον «Φ» ο Ελλαδίτης καθηγητής Γκίκας Χαλαράμπους στο Τμήμα Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς και πρώην Επικεφαλής του Οικονομικού Γραφείου του τέως Πρωθυπουργού Λουκά Παπαδήμου. Εν όψει της Τρόικας εκθέτει τις απόψεις του για την ύφεση, σημειώνοντας τι πρέπει να αποφύγει η Κύπρος έχοντας κατα νου το παράδειγμα της Ελλάδας και τονίζει με ποιους τρόπους θα μπορούσε η Κυπριακή πλευρά να χρησιμοποιήσει σωστά τα διαπραγματευτικά της χαρτιά για να επιτύχει βιώσιμους όρους μνημονίου. >>12

Ήλθον, είδον και απήλθον και τώρα η διάγνωση

ΚΑΛΩ ώς εδώ αλλά τώρα αρχίζουν τα δύσκολα. Διαπραγμάτευση και σκληρό παζάρι με τους δανειστές είναι η επόμενη μέρα, μετά το πρώτο ξεσκόνισμα και τις επαφές που έγιναν με όλο το φάσμα της οικονομικής ζωής του τόπου τόσο σε πολιτικό και εποικτικό επίπεδο όσο και σε επιχειρηματικό και συνδικαλιστικό. Οι τριάντα τεχνοκράτες της Τρόικας που επισκέφθηκαν την Κύπρο, έκαναν την πρώτη γνωριμία με την κυβέρνηση, είχαν μαράζ επαφών με όλους, με τη διαφορά ότι δεν μίλησαν αλλά μόνο άκουσαν. Μετά τα χαμόγελα της πρώτης εβδομάδας των συναντήσεων, αναμένεται να σκώσουν τα μανίκια και να βγάλουν την εξίσωση της χρηματοδοτικής βοήθειας προς Κύπρο μέσα από τα στοιχεία που κράτησαν, μετά το πρώτο ξεσκόνισμα που έγινε στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και στα δημόσια οικονομικά. Το κλιμάκιο των τριάντα τεχνοκρατών θα καθορίσει σε αυτή τη φάση το μέλλον του τόπου μεταφέροντας τα δημοσιονομικά και μακροοικονομικά δεδομένα σε πιο ανώτερο επίπεδο για να αρχίσει να ξετυλίγεται το πλαίσιο του μνημονίου για την Κύπρο που αναμένεται να ολοκληρωθεί έως τέλος Ιουλίου. >>3

Ανήσυχη ηρεμία μέχρι να επανέλθει η Τρόικα

ΔΙΑΧΥΤΟ είναι το κλίμα της ανήσυχης ηρεμίας και της αβεβαιότητας για το ποιος θα πληρώσει τον λογαριασμό της οικονομικής ύφεσης, εν αναμονή της επιστροφής, περί τα μέσα του Ιούλη, των τεχνοκρατών της Τρόικας. Με τη ζημιά των τραπεζών να ανέρχεται σε μερικά δισεκατομμύρια ευρώ και οι δημοσιονομικές και χρηματοδοτικές ανάγκες του κράτους να μην έχουν υπολογισθεί, η χώρα εισέρχεται σε μια νέα πρωτόγνωρη κατάσταση. Η Κύπρος ζει πλέον ημερές τροϊκανικού πνεύματος. Το μεγάλο ζητούμενο είναι υπό τις δυσχερείς οικονομικές συγκυρίες η Κυβέρνηση να πείσει τους δανειστές για την επάρκεια των μέτρων που λαμβάνει, ώστε να εξασφαλίσει πιστώσιμους όρους, που θα επιτρέψουν την ανάκαμψη της οικονομίας και όχι να την εγκλωβίζουν σε ληθότητα. >>4

ΑΝΤΙΠΑΡΑΒΟΛΕΣ

Μ. ΜΑΥΡΙΔΗΣ:
Δεν υπάρχει θεραπεία που να μην έχει πόνο

Στην Κύπρο τα πράγματα δεν είναι τόσο άσχημα. Με λίγη προσπάθεια, με καλή διάθεση και αποφασιστικότητα, μπορούμε να φτιάξουμε μια καλύτερη οικονομία προς όφελος των επόμενων γενεών. Αν δεν συνειδητοποιήσουμε ότι πρέπει να υποβάλουμε την οικονομία σε μια θεραπευτική διαρκείας και αν δεν κατανοήσουμε ότι θα πρέπει να υποστούμε κάποιες θυσίες, τότε όχι μόνο δεν θα λύσουμε τα προβλήματά μας, αλλά θα τα αυξήσουμε. Σε ό,τι αφορά την εξυγίανση του τραπεζικού τομέα, στη διαπραγματευτική ομάδα θα πρέπει να περιλαμβάνονται και αξιωματικοί της Κεντρικής Τράπεζας.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:
Συναίνεση, συνοχή και ανάπτυξη

Νομίζω ότι είναι λάθος να μπορούμε σε μια διαπραγμάτευση ακολουθώντας αμυντική γραμμή. Δεν είναι ευχάριστο να συζητάς όρους με τους δανειστές σου. Από την άλλη όμως η Τρόικα εμπεριέχει στον χαρακτήρα της όχι μόνο το στοιχείο του δανειστή αλλά και το στοιχείο του συνεργάτη. Το σημαντικό για μας είναι να επεξηγήσουμε την κατάσταση ως έχει, τις θέσεις μας όσον αφορά στο τι έχουμε κάνει και τι είμαστε διατεθειμένοι να κάνουμε. Η δημοσιονομική μας κατάσταση δεν είναι ακραία. Η Κύπρος προσφέρεται για να έχουμε μια πορεία ουσιαστικής αλλά ήπιας προσαρμογής.

Γ. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ: Να δοθεί προσοχή κατά τη διαπραγμάτευση

Όποιο πρόγραμμα συμφωνηθεί να είναι «κυπριακής ιδιοκτησίας»

Της Δωρίας Πανακού

dorita@phileleftheros.com

Αυτό που η κυπριακή κυβέρνηση μπορεί να δώσει είναι η αξιοπιστία της στην εφαρμογή των συμφωνηθέντων κάτι που η Ελλάδα δεν έχει, αναφέρει στη συνέντευξη στον «Φ» ο Ελλαδίτης καθηγητής Γκίκας Χαρδούβελης στο Τμήμα Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής του Πανεπιστημίου Πειραιώς και πρώην επικεφαλής του Οικονομικού Γραφείου του τέως πρωθυπουργού Λουκά Παπαδήμου. Εν όψει της Τρίοικας εκθέτει τις απόψεις του για την ύφεση, σημειώνοντας τι πρέπει να αποφευχθεί η Κύπρος έχοντας κατά νου το παράδειγμα της Ελλάδας και τονίζει με ποιους τρόπους θα μπορούσε η κυπριακή πλευρά να χρησιμοποιήσει σωστά τα διαπραγματευτικά της χαρτιά για να επιτύχει βιώσιμους όρους Μνημονίου.

Η κυπριακή κυβέρνηση μπορεί να δώσει αξιοπιστία στην εφαρμογή των συμφωνηθέντων

Μετά και την έλευση της Τρίοικας τι θα μπορούσε η Κύπρος να κάνει για να αποφυγεί τους δύσκολους όρους του Μνημονίου καθώς και ένα φαύλο κύκλο ύφεσης;

Θα πρέπει να δοθεί προσοχή κατά τη διαπραγμάτευση ώστε τα όποια μέτρα ληφθούν, που θα έχουν αρνητική επίπτωση στην ανάπτυξη π.χ. μειώσεις μισθών στο δημόσιο τομέα, να συνοδεύονται από ενέργειες ή δεσμεύσεις χρηματοδοτήσεως έργων, οι οποίες θα μπορούν να δώσουν ώθηση στην ανάπτυξη. Επίσης θα ήταν ιδεατό να υπάρχουν προβλέψεις σε περίπτωση βαθύτερης ύφεσης από το αναμενόμενο, να ελαφρυνθούν των όρων ή χρονικά μετατόπιση των δημοσιονομικών στόχων, όπως έγινε στο δεύτερο μνημόνιο τον Φεβρουάριο φέτος με την Ελλάδα. Είναι σημαντική η εξασφάλιση ευελιξίας σε περίπτωση αστοχιών, για τις οποίες δεν φταίει η εγκύρια πολιτική αλλά εξωγενείς παράγοντες. Είναι επίσης σημαντικό να γίνει αντιληπτό ότι ευελιξία στα δημοσιονομικά μέτρα αποκλείεται όταν υπάρχει αυξημένη αξιοπιστία στην εφαρμογή και του υπόλοιπου σκέλους του Μνημονίου, όπως π.χ. τα διαρθρωτικά μέτρα. Σε μια διαπραγμάτευση για να πάρεις κάτι, πρέπει και να δώ-

σεις κάτι άλλο, ένα στοιχείο που στην Ελλάδα έχει περιέργως ξεχαστεί. Αυτό λοιπόν που η Κυπριακή Κυβέρνηση μπορεί να δώσει είναι η αξιοπιστία της στην εφαρμογή των συμφωνηθέντων. Έτσι τα συμφωνηθέντα πρέπει να σχεδιαστούν με βάση το αναπτυξιακό πρότυπο που η ίδια η Κύπρος επιθυμεί. Το πρώτο σχέδιο του Μνημονίου πρέπει να το ετοιμάσει η κυπριακή πλευρά και να αφήσει την Τρίοικα να αντιδράσει σ' αυτό, όχι αντιστρόφως. Τα μέτρα θα πρέπει να εστιάζονται πρωτίστως στην ανάπτυξη και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας, σε διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις καθώς και στην ενδυνάμωση του τραπεζικού συστήματος. Υπάρχει βέβαια και ανάγκη για βελτίωση της δημοσιονομικής κατάστασης της χώρας, παρά τα σημαντικά μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης που η κυβέρνηση υιοθέτησε πέρσι. Είναι γεγονός ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης παραμένει χαμηλότερο σε σχέση με της Ελλάδας, Ισπανίας και Ιρλανδίας, ενώ το δημόσιο χρέος της χώρας το 2011 (71,6% του ΑΕΠ) ήταν κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης (88,0% του ΑΕΠ).

Τι θα πρέπει να διδάξει το παράδειγμα της Ελλάδας με την Τρίοικα στην Κύπρο όσον αφορά

στις τακτικές που ακολουθήθηκαν; Η κυπριακή οικονομία δεν είναι σήμερα στην ίδια δυσχερή θέση που ήταν η ελληνική το 2010, ενώ σήμερα και η Ευρώπη έχει φτάσει μηχανομυθώ δίασωσης που τότε δεν υπήρχαν. Έχει τη δυνατότητα η Κύπρος να τα καταφέρει αρκεί το οποίο πρόγραμμα συμφωνηθεί να εξηγηθεί χωρίς εξωραϊσμούς στον κυπριακό λαό και να είναι «κυπριακής ιδιοκτησίας», δηλαδή να μην πλοασριστεί ως επιβαλλόμενο από το εξωτερικό και τους δανειστές.

Ποια είναι η εκτίμησή σας για την Κύπρο της οποίας η οικονομία χαρακτηριζόταν ως εύρωστη μέχρι πρότινος, ωστόσο όμως έφτασε στη σημερινή της κατάσταση;

Πέραν της έκθεσης της Κύπρου στην ελληνική οικονομία, μια σημαντική και λιγότερο εμφανής επιδείνωση τα τελευταία τρία χρόνια ήταν αυτή του Ισοζυγίου της Γενικής Κυβέρνησης, το οποίο από πλεόνασμα το 2007 και 2008 μεταβλήθηκε σε έλλειμμα από το 2009 και μετά. Μεταξύ των κύριων ενόχων της δημοσιονομικής επιδείνωσης ήταν αυξήσεις στις κοινωνικές μεταβιβάσεις και μέτρα τόνωσης της οικο-

νομίας λόγω της οικονομικής ύφεσης του 2009 καθώς και το υψηλότερο κόστος εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους. Επιπλέον η οικονομική ύφεση οδήγησε σε χαμηλότερα έσοδα φόρων. Η Κύπρος διαχρονικά είχε μια σταθερή οικονομία επειδή το Δημόσιο είχε ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς και παρείχε αποτελεσματικές υπηρεσίες στους πολίτες της. Αυτά τα χαρακτηριστικά δεν πρέπει να τα χάσει. Φυσικά, η σημερινή κατάσταση οφείλεται και σε άλλους παράγοντες, όπως η ύφεση στην Ευρωζώνη, η κρίση χρέους στις αγορές της Ευρώπης, το ατύχημα σε ναυτική βάση που προκάλεσε την καταστροφή του μεγαλύτερου εργοστασίου παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, κ.λπ.

Ο εργασιακός τομέας και οι εργασιακές σχέσεις είναι

► ΘΕΜΑΤΑ

Η εμμονή του ΔΝΤ και της ΕΕ στην αγορά εργασίας αποτελεί λάθος σχεδιασμό στην ακολουθία των προτεραιοτήτων. Θα πρέπει πρώτα να επιμείνουν στην απελευθέρωση των αγορών, των κλειστών επαγγελματιών και την ενγένει αύξηση του ανταγωνισμού στις αγορές αγαθών και υπηρεσιών και μετά στην αγορά εργασίας.

► ΕΠΙΜΟΝΗ

Για να αποφευχθούν αλλαγές στο εργασιακό καθεστώς απαιτείται να αποδειχτεί ότι η ανταγωνιστικότητα δεν πλήττεται από τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά εργασίας ή και ότι η ανταγωνιστικότητα θα αποκατασταθεί άμεσα με τη λήψη άλλων μέτρων στις υλοποιούμενες αγορές. Αυτό όμως επαίεται στην κυπριακή πλευρά να το αποδείξει.

φλέγοντα θέματα και οι εργαζόμενοι ανησυχούν για τυχόν αλλαγές μετά και την έλευση της Τρίοικας. Εκτιμάτε ότι διαμορφώνεται μια νέα συνδικαλιστική εποχή με μειώσεις μισθών και καλύτερη εργασιακή σχέση;

Τόσο το ΔΝΤ όσο και η ΕΕ δίνουν μεγάλη έμφαση στην αγορά εργασίας. Θεωρούν ότι οι οποίες απόψεις στην ανταγωνιστικότητα μπορούν να αποκατασταθούν με μείωση του κόστους εργασίας. Η άρνηση ανελαστικότητας στην αγορά εργασίας επιτρέπει αυτή την προσαρμογή σε περίπτωση ύφεσης. Το καθεστώς των συλλογικών συμβάσεων και η αυτόματη αναπροσαρμογή των μισθών με βάση την εξέλιξη του πληθωρισμού αντί της παραγωγικότητας αποτελούν σημεία στα οποία επικεντρώνονται ΔΝΤ και Τρίοικα και στα οποία απαιτούν αλλαγές.

► ΕΤΑΙΡΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ

Δεν πετάς στα σκουπίδια ένα συγκριτικό σου πλεονέκτημα, που έχει αναπτυξιακό χαρακτήρα. Η Κύπρος δεν πρέπει να υποχωρήσει στο θέμα του φορολογικού συντελεστή, ακολουθώντας το παράδειγμα της Ιρλανδίας. Γι' αυτό και τόνισα νωρίτερα, η Κύπρος πρέπει να φτιάξει το πρώτο σκεδίο του Μνημονίου και όχι να συμβεί το αντίστροφο.

Θετική συμβολή από την ΑΟΖ

Η οικονομική κρίση στην Ευρωζώνη συνεχίζεται με την Κύπρο να είναι η πέμπτη χώρα που μπαίνει στον Μπχανισμό Στήριξης. Πιστεύετε ότι ο χρηματοπιστωτικός τομέας ενδέχεται να ανακάμψει σύντομα;

Διεθνώς, η σχέση ανάμεσα στην οικονομία και τον χρηματοπιστωτικό τομέα είναι αμφίδρομη, δηλαδή αν η οικονομία είναι υγιής επηρεάζει θετικά και τον χρηματοπιστωτικό τομέα και αντιστρόφως. Για τη σημερινή κρίση, δεν φταίει το χρηματοπιστωτικό σύστημα της Κύπρου ούτε της Ελλάδας. Φταίει το ελληνικό Δημόσιο, του οποίου τα ομόλογα κουρεύτηκαν μέσω του PSI και έτσι απομείωσαν τα κεφάλαια των τραπεζών. Επίσης, η αύξηση των επισφαλών δανείων λόγω της ύφεσης στην Ελλάδα αλλά και στην κυπριακή οικονομία, έχει πλήξει σημαντικά το κυπριακό χρηματοπιστωτικό σύστημα. Η ένταξη στον Ευρωπαϊκό Μπχανισμό Στήριξης αναμένεται να προσφέρει τα απαραίτητα κεφάλαια για την επιτυχή κεφαλαιοποίηση των τραπεζών, ενώ παράλληλα θα βοηθήσει στην εξυγίανση του κυπριακού χρηματοπιστωτικού συστήματος. Η σταδιακή ανάκαμψη της εγκύριας οικονομίας από το 2013 αναμένεται να συμβάλει επιπλέον στην ανάκαμψη του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Τα μελλοντικά αυτά οφέλη να διοχετεύονται σε ένα Εθνικό Ταμείο για ώρα ανάγκης

Μεσοπρόθεσμα η εύρεση του κοινού αερίου στην κυπριακή ΑΟΖ θα μπορούσε να φέρει την ανάπτυξη και τις επενδύσεις που θα δώσουν ώθηση στην οικονομία;

Τα οφέλη που απορρέουν από την εύρεση κοιτασμάτων φυσικού αερίου αναμένεται να είναι πολλαπλά και ιδιαίτερα σημαντικά για την κυπριακή οικονομία (άδειες γεωτρήσεων, επενδυτικά έργα, κάλυψη ενεργειακών αναγκών, εξαγωγές ενέργειας, τραπεζικές εργασίες, κ.λπ.). Στο σχεδιασμό, όμως, της οικονομικής πολιτικής σήμερα, είναι προτιμότερο τα μελλοντικά αυτά οφέλη να διοχετεύονται σε ένα Εθνικό Ταμείο, όπως κάνουν οι Νορβηγοί, από το οποίο θα μπορεί να αντλεί η Κύπρος σε περιόδους μελλοντικών κρίσεων ή και να μειώνει το δημόσιο χρέος της. Η Κύπρος χρειάζεται ένα αναπτυξιακό σκεδίο που θα καθιστά την οικονομία της βιώσιμη και χωρίς το φυσικό αέριο.

ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ

Diamond: Το πρώτο λάθος ήταν η γραβάτα...

Η ΓΡΑΒΑΤΑ! Αυτό ήταν το πρώτο του λάθος. Ήταν εκθαμβωτική: Ένα έντονο πράσινο που έμοιαζε με το σορτσάκι της Maria Sharapova του Wimbledon. Τη φόρεσε πάνω σε γαλάζιο πουκάμισο, που πάντα θεωρείται προκλητική επιλογή. Στην τηλεοπτική οθόνη, ο σχεδόν σε τύφλωμα. Ήταν το είδος της γραβάτας που θα μπορούσε να φορέσει ο πατέρας της νύφης, για αυτή τη φορά και μόνο. Όλοι γύρω του ήταν στα σκουρα μπλε και τα μωβ. Ακόμη και οι δημοσιογράφοι φορούσαν τις ταπεινές γραβάτες που φορά κανείς στην κηδεία ενός γνωστού, όταν το μαύρο είναι μόνο για τους κοντινούς συγγενείς. Το έντονο πράσινο δεν υποδήλωνε κοταμάτια. Ούτε τίποτε άλλο απ' όσα είχε. Ο Bob Diamond ήλθε αντιμέτωπος με την ειδική επιτροπή του Υπουργείου Οικονομικών επί τρεις ώρες συσκέτισης, που έριξαν ελαφτίστο φως στο αρχικό ζήτημα το οποίο υποτίθεται ότι θα ευσχεύετο. Δεν έμεινε καμία αμφιβολία για την άποψή τους όσον αφορά τη συμπεριφορά των «χειραγωγών» του Libor στην Barclays: Είναι «άθλια», «ανεύθυνη», «απευθύνια», «λάθος».

Ο κόσμος θα είναι πλέον ακόμη πιο μπερδεμένος

αυτή, όχι το επίτιμο Libor είναι το πραγματικό πρόβλημα: Η οξείδωση ομόφωνης αίσθησης των απλών ανθρώπων ότι τα προβλήματά τους, για τις τράπεζες, δεν είναι και καμιά σπουδαία υπόθεση. Ο κ. Diamond επίσης αποκαλούσε τα μέλη της επιτροπής με το μικρό τους όνομα (εκτός του προέδρου που αποκαλούσε «πρόεδρο»), που ήταν μια επίσης «κουφή» στρατηγική. Καλά, η Barclays του πήρε όλη την υποστήριξη δημοσίων σχέσεων όταν καθάρισε το γραφείο του; Δεν προσπάθησε, όπως φοβούταν αρκετοί, να νιώσει την Bank of England. Και ο κόσμος θα είναι πλέον ακόμη πιο μπερδεμένος για το ποιος είπε τι σε ποιον, πότε και γιατί. Όμως το πιο σημαντικό ήταν ότι έχασε την ευκαιρία να κάνει κάτι για να βοηθήσει την επικείμενη που ισορροπείται ότι αγαπά: Να πείσει τους πελάτες, και τους μετόχους εντέλει, ότι είναι ένας οργανισμός που βρίσκεται στο πλάι τους και στο ίδιο μήκος κύματος.

Πηγή: FT.com

Η «κατάρτη του καλοκαιριού» παραμονεύει...

Τις τελευταίες ημέρες, πολλοί μεγάλοι επενδυτικοί όμιλοι της Αμερικής, όπως η Fidelity και η Northern Trust, αναθεωρούν διακριτικά τα προγράμματα διακοπών των υπαλλήλων τους. Ο λόγος; Αυτή τη στιγμή, με τους καλοκαιρινούς καύσωνες να αυξάνονται, οι διαθέσεις στις αγορές μοιάζουν σχετικά ήρεμες. Όμως, το ζήτημα που απασχολεί είναι αυτό που θα ονομάζαμε π... κατάρα του καλοκαιριού: επειδή ακριβώς οι τζίροι είναι συνήθως πολύ χαμηλοί τους θερινούς μήνες και τα... μεγάλα κεφάλαια λείπουν, οι αγορές μπορεί να ξεφυγούν τελείως, αν κάτι πάει στραβά.

Οι αγορές θα βιώσουν τον συνδυασμό πέντε, τουλάχιστον, ανεπιθύμητων συγκυριών

Αυτή η καλοκαιρινή... κατάρα δεν είναι θεωρητικό θέμα. Θυμηθείτε το 1998 (με τη ρωσική κρίση και την κατάρρευση της Long-Term Capital Management), το 2007 (με το πάγωμα στα χρεόγραφα στεγαστικής πίστης και στις αγορές κρήματος), το 2008 (με τα προβλήματα της Fannie Mae, που οδήγησαν στην καταστροφή της Lehman Brothers). Η απλώς ανατρέξετε στο πώς κλονίστηκαν πέρσι οι αγορές από την κρίση στην Ευρωζώνη και το δράμα του ορίου του χρέους των ΗΠΑ. Θα μπορούσε το φετινό καλοκαίρι να σκάσει τις αγορές ξανά; Προσωπικά έχω μια πολύ δυσώπιση αίσθηση ότι θα μπορούσε, δεδομένου ότι οι αγορές θα βιώσουν τον συνδυασμό πέντε, τουλάχιστον, ανεπιθύμητων συγκυριών: ● Η Ευρωζώνη. Αυτήν την εβδομάδα, οι αγορές έκαναν ράλι, με ανακούφιση για το σχέδιο διασώσεων της Ευρωζώνης. Όπως, όμως, είχε ο πρώην υπουργός Οικονομικών των ΗΠΑ Larry Summers, στο φεστιβάλ Aspen Ideas, το μόνο που κατάφερε το σχέδιο ήταν να αγοράσει λίγο χρόνο ακόμη στην Ευρωζώνη για να ξεκαθαρίσει τα προβλήματά της, ενώ παραμένει ασαφές, όπως πάντα, αν θα τα καταφέρει. Εν τω μεταξύ, το κόστος χρηματοδότησης της Ιταλίας και της Ισπανίας παραμένει αφόρητα υψηλό και αυξάνονται διαρκώς οι ενδείξεις για ουσιαστική οικονομική πόνο (όπως τα στοιχεία για την ανεργία-ρεκόρ). Οι επενδυτές θα πανικοβάλλονταν αν ξαναεμφανίζονταν ενδείξεις τραπεζικών κρίσεων ή πολιτικής ασυνεννοσίας. Για παράδειγμα, τον Σεπτέμβριο έρχονται οι ολλανδικές εκλογές, που θα μπορούσαν να καταδείξουν υψηλά επίπεδα κόπωσης με τις διασώσεις και πολιτικές ακρότητες. ● Η πολιτική κατάσταση και το χρέος των

ΗΠΑ. Κανείς δεν περιμένει από τους υποψηφίους για τις προεδρικές εκλογές «μυροτεχνήματα» φέτος το καλοκαίρι. Ο Mitt Romney και ο Barack Obama αγωνίζονται και οι δύο να επιδείξουν ένα άκρω ή καθήσυχαστικό, δηλαδή βαρετό, πρόσωπο. Αλλά τα πολιτικά ύδατα γύρω τους μπορεί να ταραχτούν. Ειδικά οι επενδυτές νιώθουν νευρικοί με τις δηλώσεις για το χρέος ξανά, αφού δεν υπάρχει ακόμη συμφωνία που θα σταματήσει την Αμερική από την πώση στον δημοσιονομικό γκρεμό στη συνέχεια του έτους. ● Η επιβράδυνση της Κίνας. Οι επενδυτές προετοιμάζονται επί μήνες για ανάπτυξη ΑΕΠ υπό το 8% στην Κίνα. Αλλά δεν είναι βέβαιο ότι αντιλαμβάνονται τις τερστίες επιπτώσεις που θα έχει. Γιατί, ενώ πάνω στην κινεζική οικονομία έχει «καβαλίσσει» μεγάλο κομμάτι της διεθνούς χρηματοπιστωτικής δραστηριότητας και επενδυτικής αισιοδοξίας, οι λεπτομέρειες για το πώς θα λειτουργήσει η Κίνα το 2012 παραμένουν τόσο μυστηριώδεις όσο ήταν ο στεγαστικός κλάδος των ΗΠΑ το 2006. ● Το σκάνδαλο Libor. Έχει ήδη προκαλέσει αναταραχή στην Barclays (και στην κεντρική τράπεζα της Βρετανίας). Όμως, κι άλλες τράπεζες πιθανόν σύνομα να υποχρεωθούν σε δαπάνες συμβιβαστικές συμφωνίες και σε διοικητικές αλλαγές ή και να αντιμετωπίσουν κατηγορίες για εγκλήματα, αν υπάρξει οποιαδήποτε ένδειξη για συμπαγεια στις αμερικανικές αγορές. Κάτι τέτοιο, στην κα-

λύτερη περίπτωση, θα υπονομεύσει τη δημόσια εμπιστοσύνη στις τράπεζες και στη χειρότερη θα μειώσει τη ρευστότητα και την αξιοπιστία, όταν είναι πραγματικά αναγκαίες.

● Οι Ολυμπιακοί Αγώνες. Όταν η Βρετανία αποφάσισε να φιλοξενήσει τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2012, πολλοί εμπειρογνομηνο φοβίστηκαν ότι το σύστημα μεταφορών του Λονδίνου δεν θα αντεπεξέρχεται. Αυτό που δεν σκέφτηκε κανείς είναι ο δυνητικός κίνδυνος να διακόψει μερικώς τη λειτουργία το City, που είναι το μεγαλύτερο κέντρο συναλλαγμάτων στον κόσμο. Οι τράπεζες λένε ότι έχουν συντάξει σχέδια ανάγκης για να αντιμετωπίσουν το γεγονός πως πολλοί traders δεν θα μπορούν να μεταβούν στις δουλειές τους, αλλά προχθές η κεντρική τράπεζα ανακοίνωσε ότι θα αναστείλει όλες τις εκδόσεις ομολόγων τους θερινούς μήνες, εξαιτίας πιθανής ζημίας στη δραστηριότητα. Κι αυτό δεν είναι καλό.

Όλα θα εξαρτηθούν από μια σειρά εάν...

Βέβαια, αν οι Ευρωπαίοι ηγέτες συνεχίζουν να κολούν ειδήσεων στις κακοφορμισμένες πληγές της Ευρωζώνης, οι Αμερικανοί πολιτικοί κάνουν καθυσχεραστικά σχόλια για το χρέος των ΗΠΑ και η

κυβέρνηση της Κίνας συνεχίζει να υποστηρίζει την οικονομική ανάπτυξη, δεν χρειάζεται να ανησυχούμε για τα δύο τελευταία προβλήματα. Οι traders και οι ρυθμιστές μπορούν να πάνε στις

παράλι, στα χωριά ή στα σκάφη τους και να παρακολουθήσουν τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Θα εξαρτηθεί όμως από μια σειρά «εάν» - και χωρίς να σκεφτόμαστε τους μόνιμους κινδύνους της Μέσης Ανατολής. Πάντως, μην πείτε ότι δεν σας προειδοποιήσαμε και ελέγξει ότι το iPhone σας πιάνει καλά στην παράλι.